כי פליגי בחתיכה מר סבר דרכה של אשה לראות דם בחתיכה ומר סבר אין דרכה של אשה לראות דם בחתיכה רבא אמר דכולי עלמא אין דרכה של אשה לראות דם בחתיכה והכא באשה טהורה *ומקור מקומו טמא קמיפלגי דר' אליעזר סבר אשה טהורה ודם טמא דהא אתי דרך מקור ורבנן סברי אשה טהורה ומקור מקומו טהור בעא מיניה רבה מרב הונא הרואה קרי בקיסם מהו °ממנו אמר רחמנא עד דנפיק מבשרו ולא בקיסם או דלמא הא' ממנו עד שתצא טומאתו לחוץ *ואפי' בקיסם נמי אמר ליה תיפוק ליה דהוא עצמו אינו מטמא אלא *בחתימת פי האמה למימרא דנגע הוי אלא מעתה אל יסתור בזיבה אלמה תניא °זאת תורת הזב ואשר תצא ממנו שכבת זרע מה זיבה סותרת אף שכבת זרע נמי סותר אמר ליה סתירה היינו טעמא דסותר *לפי שאי אפשר לה בלא צחצוחי זיבה אלא מעתה תסתור כל ז' אלמה תניא זאת תורת הזב וגו' מה זיבה סותרת אף שכבת זרע סותר אי מה זיבה סותרת כל ז' אף שכבת זרע נמי סותר כל ז' ת"ל °לטמאה בה אין לך בה אלא מה שאמור בה 'סותרת יום אחד אמר ליה גזירת הכתוב היא זיבה גמורה דלא עדיבא בה שכבת זרע סותרת כל שבעה צחצוחי זיבה דערבה בה שכבת זרע לא סותרת אלא יום אחד בעא מיניה ר' יוסי ברבי חנינא מרבי אלעזר דם יבש מהו °כי יזוב זוב דמה אמר רחמנא עד דמידב דייב ליה לח אין יבש לא או דלמא האי כי יזוב זוב דמה אורחא דמילתא היא 'ולעולם אפילו יבש נמי א"ל תניתוה *'דם הנדה 'ובשר המת מטמאין לחים ויבשים אמר ליה לח ונעשה יבש לא קא מיבעיא לי כי מיבעיא לי יבש מעיקרא 'הא נמי תניתוה *) המפלת כמין קליפה כמין שערה כמין עפר כמין יבחושין אדומין תטיל למים

אם

*) [לעיל כה: לקמן כה:]

ויקרא טו · שם · שם · שם

כי פליגי בחתיכה. דפלי פלוי דת"ק סבר בנשרה למעוטי תוך חתיכה אבל דם הנראה בנקעים טמא דהא בנשרה· קרינן ביה ורבנן בתראי סברי אפי' פלי פלויי טהורה דאין זה דם נדה דאין דרכה של אשה לראות דם בחתיכה: אשה טהורה. דלאו ראייה היא ומיהו טיפת דם מטמאה טהרות אם נגעה בהן ולא האשה טומאת ערב משום דנגעה במקור דקרא מתורת ראייה מעטיה ולאו מטומאה: ורבנן סברי. דם נמי טהור והכי קאמר אין זה דם נדה (שתתן שום טומאה עליו) שאילו היה דם היה לו לטמאה כנדה ועכשיו אין לו שום טומאה אלא כחתיכת בשר בעלמא: הרואה קרי בקיסם. הכניס קיסם בפי אמה והוציא בו זרעו: ממנו. אשר תצא ממנו שכבת זרע: הוא עצמו. ואפילו בלא קיסם: אינו מטמא אלא בחתימת פי האמה. עד שיצא ממנו כדי סתימת פי אמתו והכא כיון דהכניס ליה קיסם בגר ליה שיעורא כדי קיסם: למימרא דנגע הוי. מדיהיב שיעורא מכלל דטומאת קרי לאו משום ראייה היא אלא משום דבשר האבר נוגע בשכבת זרע היוצא ממנו ומשום הכי בעי שיעורא כטומאת כל מגעות דבעי שיעורא כגון שרץ ונבלה ומת דאי ראייה משיבא ליה כטומאת ראייה לא בעיא שיעורא דהא נדה רואה היא ולא בעיא שיעורא: אל יסתור בזיבה. זב שפסק והתחיל למנות ז' ימי ספירו וראה קרי אל יסתור את מניינו כי היכי דלאו נגע בשרץ לא סתר לספירת זיבתו: אלמה תניא זאת תורת הזב. הקיש הכתוב שכבת זרע לזיבה: מה זיבה סותרת. דכתיב וספרה לה °ואחר תטהר· אחר אחר לכולן שלא תהא טומאה מפסקת ביניהם אף שכבת זרע סותר: לפי שאי אפשר. לראות שכבת זרע הבאה מן הזב בלא טיפת צחצוחי זיבה דהשתא קלא זיבה דלית בה קא סתר: כל ז'. אם ראה בשביעי סותר כל אותן ימים שספר: אלא מה שאמור בה. בשכבת זרע לענין טומאה מה טומאתה יום אחד אף סתירתה אינה סותרת אלא אותו יום ואם ראה בו' אין צריך לספור עוד °אלא יום א': דם יבש. כגון שיצא מגופה חתיכה של דם יבש: זוב דמה. משמע לח שהרי אין דרכו לזוב אלא לח: לח ונעשה יבש. דהא אוקמי מטמאין יבשין כנפל דם לח על הבגד ויבש ואחר כך נגע הדם בטהרות דומיא דיבש בשר המת מעיקרא בשר המת ליכא:

אם

כי פליגי בחתיכה · פי' ודפלי פלוי וקשה דא"כ השתא אין דרך לראות דם בחתיכה פירוש שאינו דם נדות לא הוי כהאי דאין דרכה לראות בשפופרת דהתם אי דם נדות מן המקור אלא שאין דרכה לראות כאותו ענין ויש *לומר דפליגי בחתיכה העשויה כמין שפופרת והאי חלילה בין דם לבשר דת"ק מטמא דדרכה לצאת בענין זה ורבנן סברי אע"ג דדם נדות הוא אין דרכה לראות בענין זה ואין זה דם נדות דקאמרי רבנן ה"פ אין זה דם נדות שטימא הכתוב אבל בפלי פלויי גם רבנן מטמאין כיון דדם נדות הוא ונוגע בבשרה: **אלא** בחתימת פי האמה · אין לפרש דבעי שיעור חתימת פי האמה כר"ש דפ' אלו דברים (פסחים סז:) דסבר כר' נתן דבעי חתימת פי האמה בזב דכתיב (ויקרא טו) או החתים בשרו מזובו ואיתקש בעל קרי לזב דא"כ מאי פריך למימרא דנגע הוי אלא מעתה לא יסתור בזיבה הא כיון דאיתקש לזב שפיר יסתור והכי דייק מינה דנוגע האי [ועוד אי סבר כר' שמעון מאי פריך רב הונא ותיפוק ליה דהוא עצמו ס' והלא דרך קיסם יכול לראות הרבה מחתימת פי האמה] אלא נראה לפרש דסבר כדתנן לקמן בפרק יוצא דופן (דף מ·) דזוב וקרי מטמאין בכל שהוא והכי קאמר צריך שיגע בחתימת פי האמה משום דטומאת בית הסתרים לא מטמאה לכך פריך כיון דנגע הוי דקא מטהרת בקיסם עד שיגע בפי האמה מעתה לא יסתור בזיבה:

למימרא דנגע הוי · וא"ת ומגליה למקשה דרב הונא לא מצריך שיעור חתימת פי האמה כרבי שמעון וי"ל מדקאמר ותיפוק ליה דהוא עצמו אינו מטמא אלא בחתימת פי האמה ולא קאמר כשיעור חתימה ולא קאמר נמי דאיתקש לזב שמע מינה דלא לשיעור נקטיה אלא משום נגיעה ועוד אי סבר כרבי שמעון מאי פריך רב הונא ותיפוק ליה דהוא עצמו ס' והלא דרך קיסם יכול לראות קרי הרבה יותר מחתימת פי האמה וא"ת ואם נוגע הוי א"כ למ"ד בפרק יוצא דופן (לקמן דף מג:) לרואה ולנוגע בכל שהוא למה לי דכתב רחמנא רואה וי"ל דעל ידי שנכתב רואה הא דדרשינן בפרק אלו דברים בפסחים (דף סז:) זב וכל זב לרבות בעל קרי שמשתלח חוץ לב' מחנות מוקמינן ברואה ולא בנוגע ונפקא מינה הא דלאמר הכא דאפי' רואה אינו טמא אלא משום נוגע שאינו טמא אלא בנגיעה מבחוץ וא"ת ומגלן דנוגע האי נגמר מדאחמיר ביה רחמנא לענין שילוח מחנות אלמא רואה הוי וכה"ג בעי למימר פרק יוצא דופן (לקמן דף מג·) גבי פולטת שכבת זרע דרואה הוי מדלאזהר רחמנא על בעלי קריין בסיני וי"ל דילפינן דנוגע הוי מדאיתקש לנוגע דנוגע מרבינן א) מאיש איש כפ' יוצא דופן (שם דף מג:) ועוד דבההוא קרא גופיה איתקש נמי לשרץ וא"ת ונוגע דכתב רחמנא למה לי תיפוק ליה מוהבגד אשר יהיה עליו שכבת זרע וי"ל דאדם מבגד לא ילפינן שהרי טעה נבלת בהמה מטמא בגדים שעליו אפילו אם אינו נוגע בהן אבל אדם לא מטמא אפילו הוא עליו והכי איתא בפרק קמא דבבא בתרא (דף ס:) גבי עולא מסגם אורתא דלומיה וא"ת דלקמן בפרק יוצא דופן (דף מג·) אמרינן לרבנן דרבי שמעון דאפילו פולטת שכבת זרע רואה היא ולכך מטמא בפנים כבחוץ ור' שמעון נמי לא פליג אלא בפולטת שכבת זרע דלא מטמא בפנים כבחוץ אבל בבעל קרי משמע דרואה הוי דלא אשכחן דפליגי וי"ל דרב הונא סבר כרבי שמעון דלדידיה אפי' בעל קרי נוגע הוי דלאו רואה הוי אף בפולטת סה"ד לטמא בפנים כבחוץ ואפילו לרבנן נמי אפשר דדוקא פולטת רואה היא ומטמא בפנים כבחוץ משום דאשכחן בטומאת נדות וזיבות דמטמאה בפנים כבחוץ אבל טעלה דלא אשכחן ביה טומאה בפנים כבחוץ לא הוי רואה ומיהו הא דר' אליעזר כרבי שמעון פליגא דלאמר בפרק יוצא דופן (שם דף מג:) שכבת זרע לרואה במשאו ולנוגע בכעדשה מדמפליג משמע דסבר דרואה הוי אי נמי שאני התם דגמר טעמא מקרא: **אלא** מעתה לא יסתור בזיבה· תימה תקשה ליה למתני' דמסכת כלים (פ"א מ"א) דתנן אבות הטומאה השרץ והשכבת זרע ולא חשיב בעל קרי ותנן נמי בשלהי מסכת זבין בעל קרי כמגע שרץ אלמא נוגע האי מדלא הוי אלא ראשון ושמא אפי' רואה נמי לא הוי אב הטומאה משום דרשא: **לפי** שאי אפשר בלא צחצוחי זיבה · ומהאי טעמא מטמא ר' יהושע קרי של זב במשא והא דלא מצריך קרא התם כי הכא מפרש ר"ח דהתם מיירי בגרושה זיבות בו ביום דלא יש בו רוב זיבות וסבר ר' יהושע דלא אפשר בלא לחלוחי זיבה בעין ורבי אליעזר דפליג עליה בכילד הרגל (ב"ק דף כה·) ולמר דלאו מטמא במשא מודה דלאו אפשר בלא לחלוחי זיבה ואפילו הכי לא מטמא במשא דכיון דפתיכא ביה שכבת זרע והכא נמי אי לאו קרא לא הוה סותר אפילו יום אחד :

אם

א) [צ"ל מאיש איש]

תוספי הרא"ש

ודם טמא דקא אתי דרך מקור · פי' חתיכה ודם שבחתיכה טמא משום שנגע במקור אע"ג שאין עליה לא תורת אוכל ולא תורת משקה מידי דהוה אמקור שהויע כשני סיפי מרגליות דא"ר יוחנן לקמן בפ' יוצא דופן דמטמאין משום דמקור מקושי טמא ואע"ג דלא חשיבי משקה ולא עדיף מדם ירוק דאמרינן לעיל בסוף כל היד דלא הוי משקה לרבנן · והדבר תימה הוא אפילו יהבת לה' תורת אוכל או תורת משקה האיך תהיה מטמאין את האשה לטומאת ערב כדאיתא פרק יוצא דופן והלא אינו אלא ראשון בעלמא מחמת נגיעת המקור וצ"ל דהלכות מקור הל"מ הם : **בעא** מיניה רבה מרב הונא וה"ג רבא שלא ראה רב הונא משולם דביום שמת רב יהודה נולד רבא' וכתוב בכתב רב שרירא דרב יהודה מלך אחר רב הונא ב' שנים' וקשיא לרבינא ראיית מהיא דאמרינן בפ' בתרא דמועד קטן נברא רבה כרב יהודה ליתנא ולישרי לך וי"ל גבי נשיאה ורב הונא היה גדול מרב יהודה כדאמרינן ריש פרק בתרא דקידושין ובפ' בתרא דתענית תנן בעא מיניה שמואל מרב הונא : **הרואה** קרי בקיסם חלול ולא נקט שפופרת משום דשפי האמה דוחק והא ותיפוק לי דהוא עצמו אינו מטמא אלא בחתימת פי האמה דבעינן שיצא בדוחק כדי שיגע בראש פי האמה בגלוי ולא ליהוי מגע בית הסתרים והא דתנן לקמן פרק יוצא דופן ומטמאין בכל שהן מוקי לה רב הונא בנוגע בה ולא בעי לשנויי ושתנייתין דלקמן דרב הונא דהכא כר' נתן דאמר התם בגמרא דזב צריך בחתימת פי האמה דאמרינן בפסחים דהל"ת לבעל קרי דאיתקש לזב וא"כ היכי דייק הכא למיסר דנוגע הוי דהא דבעי ר' נתן בחתימת פי האמה לאו משום דנוגע הוי אלא משום דבעי שיעור כחתימת פי האמה ואכתי תיקשי לך והיכי דייק מינה דנוגע הוי דילמא הא דבעי בחתימת פי האמה היינו משום דס"ל כר' נתן וי"ל דא"כ מאי קא"ל רב הונא לרבה תיפוק לי וכו' והלא דרך קיסם יכול לראות קרי הרבה יותר מחתימת פי האמה : **למימרא** דנגע הוי והיכה למה לי דכתב רחמנא והאה כל הא הוי בכלל נוגע בקרא וי"ל משום שיש דברים שהואה חמור מנוגע כגון לענין שילוח מחנות דבעל קרי משלח והוא לשתי מחנות כדאיתא פרק אלו דברים תו"י שנכתב מרבינן ליה מזב וכל זב לרבות בעל קרי וא"ת הא דדרשינן לקרא בפ' יוצא דופן או איש לרבות את הנוגע למה לי תיפוק לי מוהבגד אשר יהיה עליו שכבת זרע וי"ל דאדם מבגדים לא ילפי' כדאיתא בפ"א דב"ב ובתוי סיתרנא נמי פירכא קמייתא · וא"ת ותנסר מדאחמור רחמנא בבעלי קריין

לענין

לענין שילוח מחנות אלמא רואה הוי הוא גבי פולטת שכבת זרע משמע בפ' יוצא דופן דהוה אמרינן דרואה היא מדאחמור רחמנא אבעלי קריין בסיני אי לאו משום דסיני דהורש הוא דהא זבין ומצורעין חמירי ולא חשיב בהו רחמנא מ"ל רס"ם הואיל מדאחמור לענין בעל קרי· וא"ה לא אמרינן דפולטת רואה היא גם לענין שאר בעל קרי אם החמיר עליו שלא יכנס במקום קדוש לא גמרינן מיניה דרואה היא ועי"ל דילפינן בעל קרי דנוגע הוי משום דאיתקש לנוגע דמרבינן נוגע מדכתיב או איש ועוד דאיתקש נמי לשרץ בההוא קרא גופיה : **אלא** מעתה אל יסתור בזיבה · תימה תיקשי ליה מתניתין מובא דקבר דנוגע הוי דתנן בריש מס' כלים אבות הטומאות השרץ וש"ז ולא חשיב בעל קרי ועוד תנן במס' זבין ומייתי לה בפ' אלו דברים בעל קרי כמגע שרץ אלמא נוגע הוי מדלא הוי אלא ראשון תי"ל דאפילו אי אמרינן רואה הוי לא הוי אב הטומאה דתפקא מינה דרואה הוי דמטמא מבפנים בלא נגיעה מבחוץ · ועוד קשה דאפילו פולטת ש"ז אמרינן לקמן פ' יוצא דופן לרבנן דר' שמעון דמטמאה בפנים כבחוץ משום דרואה הויא ואפילו ר' שמעון לא פליג אלא בפולטת אבל בבעל קרי לא אשכחן דפליגי וי"ל דאפילו לרבנן דוקא פולטת דמרבי לה מקרא כדאיתא לקמן בבשרה מלמד שמטמאה בפנים כבחוץ אין לי אלא נדה ובה מנין ת"ל ובה ותולשת ש"ז מנין ת"ל יהיה אבל בעל קרי אפילו לרבנן נוגע הוי כיון דאינו מטמא אלא בחוץ והא דאמר ר' אליעזר בר' שמעון בפ' יוצא דופן לרואה במשהו ולנוגע בכעדשה אע"ג דקא מפליג בין נוגע לרואה א"ה בעל קרי לא הוי רואה אלא נוגע והא דטמא בכשהו מקרא יליף לה התם : **אף** ש"ז נמי סותרת · משמע דאי לאו קרא לא סתרא אע"ג דלא אפשר לה בלא צחצוחי זיבה וקשה דבסוף כיצד הרגל א"ר יהושע ש"ז של זב מטמא במשא לפי שאי אפשר לה בלא צחצוחי זיבה ואמאי לא מצרכינן התם קרא כי הכא וליכא למימר דהתם ילפינן דאי אפשר בלא צחצוחי זיבה מדסתרא כמו זיבה דהא מילתא דתליא בסברא היא ולא בעיא קרא כדאמרינן בבעל קרי שלא הטיל מים וביבמה שרקקה דם · וא"ת בעי קרא דסתרא בזיבה לענין טומאה מאי לא מצריך קרא ור"ת תירץ דמיירי התם ביום שראתה זיבה ראית קרי מטמא במשא לפי שיש רוב זיבות בעין הלכך לא בעי קרא והכא בזה מיירינן בתחילת ספ' וכין בראות קרי בשני ובשלישי לספירתו ב"ש אוסרים סתר הימים שלפניו ובה"א לא סתר אלא יומו ומודים בראה ברביעי שלא סתר אלא יומו והיינו טעמא דב"ש דבשני ובשלישי אי אפשר בלא זיבות הרבה בעין ותי"ל דהכא לא איצטריך קרא אלא למימר ראשונה סותרת כל ז' ואי לאו קרא הוה סותר כל ז' משום דאי אפשר בלא צחצוחי זיבה

יא א ב מיי׳ פ״ה מהל׳ שאר אבות הטומאות הלכה ה ופ״י הל״ב :

יב ג ד מיי׳ פ״ג מהל׳ מחוסרי כפרה הלכה ח ג :

יג ה מיי׳ פ״ה מהלכות איסורי ביאה הלכה יד סמג לאוין קיא טוש״ע י״ד סימן קפח סעיף ד :

יד ו מיי׳ פ״ג מהלכות מטמאי משכב ומושב הלכה א סמג עשין רמג :

טו ז מיי׳ פ״ב מהלכות טומאת מת הלכה :

טז ח מיי׳ פ״ה מהל׳ איסורי ביאה הלכה יד סמג לאוין קיא טוש״ע י״ד סימן קפח סעיף ד :

[ויקרא טו]

מוסף רש"י

ומקור מקומו טמא. וכל דם הבא דרך שם, ואפילו אינו דם נדה, הרי אנו מטמאים אותו, לטמא לאדם טומאת ערב ולא נגעה בטהרות טמאים (לעיל כו.). בחתימת פי האמה. כדי סתימת פי אמתו ודליך לה מהסתמים בבשרו את זובו (פסחים סז: ועי' לקמן מג:). כמין שערה. שער (לעיל כד.). יבחושין. יתושין (שם).

[לקמן מג: פסחים סז:]

גליון הש"ס

רש"י ד"ה מה זיבה וכו' ואחר תטהר אחר אחר לכולן וכו'. עי' לקמן לג. ע"ב. ד"ה אלא מה כו' אלא יום א'. עי' ... סי' ח' :

הגהות מהר"ב רנשבורג

א] רש"י ד"ה לח ונעשה יבש דהא דקתני מטמאין וכו' כצ"ל :